

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično
gonjenje osoba odgovornih za
teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava
počinjena na teritoriji
bivše Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-95-5/18-T

Datum: 7. maj 2014.

Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM

U sastavu: sudija O-Gon Kwon, predsjedavajući
sudija Howard Morrison
sudija Melville Baird
sudija Flavia Lattanzi, rezervni sudija

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 7. maja 2014.

TUŽILAC

protiv

RADOVANA KARADŽIĆA

JAVNO

**ODLUKA PO DEVEDESET PRVOM ZAHTJEVU OPTUŽENOG U VEZI S
KRŠENJEM OBAVEZE OBJELODANJIVANJA**

Tužilaštvo:

g. Alan Tieger
gđa Hildegard Uertz-Retzlaff

Optuženi:

g. Radovan Karadžić

Branilac u pripravnosti:

g. Richard Harvey

OVO PRETRESNO VIJEĆE Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rješava po Devedeset prvom zahtjevu optuženog da se konstatuje kršenje obaveze objelodanjivanja i da se primijene pravna sredstva (april 2014.), podnijetom 8. aprila 2014. godine, s povjerljivim dodacima (dalje u tekstu: Zahtjev), i ovim u vezi s tim donosi sljedeću odluku.

I. Argumentacija

1. Optuženi u Zahtjevu tvrdi da je tužilaštvo prekršilo pravila 66(A)(ii) i 68 Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik) kada je 28. februara i 7. marta 2014. godine nepravovremeno objelodanilo iskaze svojih sedam svjedoka koji su uvršteni u spis na osnovu pravila 92*bis* (dalje u tekstu: Izjave).¹ Optuženi tvrdi da je tužilaštvo prekršilo pravilo 66(A)(ii) Pravilnika time što Izjave nije objelodanilo do 7. maja 2009. godine kojije postavljen kao rok ili što je prije moguće nakon što su mu postale dostupne.²

2. Optuženi tvrdi da je propustom da objelodani transkript razgovora sa svjedokom KDZ107 (dalje u tekstu: Razgovor) prekršeno ne samo pravilo 66(A)(ii), već i pravilo 68 Pravilnika, jer se u njemu sugeriše da su lica na koja je 13. jula 1995. godine pucano iz vatrenog oružja u školi Vuk Karadžić pokušala da pobjegnu, zbog čega je, kako on navodi, dokaz potencijalno oslobađajući.³ Optuženi tvrdi da mu je tim kršenjem nanijeta šteta jer nije mogao da uradi sljedeće: (i) da se na te nove informacije pozove kao na razlog za odbijanje prihvatanja ranijeg svjedočenja svedoka KDZ107 na osnovu pravila 92*bis*; (ii) da zatraži da svjedok KDZ107 bude pozvan na unakrsno ispitivanje ili (iii) da zatraži da Razgovor bude uvršten u spis kao dopunska izjava na osnovu pravila 92*bis*.⁴

¹ Zahtjev, par. 2.

² Zahtjev, par. 2-3.

³ Zahtjev, par. 8.

⁴ Zahtjev, par. 9.

3. Optuženi stoga traži da tužilaštvo izričito zaključi da je tužilaštvo prekršilo svoje obaveze objelodanjivanja propisane pravilom 66(A)(ii) u vezi s nepravovremenim objelodanjivanjema Izjava.⁵ Optuženi također traži da se u vezi s Razgovorom konstatuje kršenje pravila 92bis.⁶ Optuženi upućuje na to da je Vijeće izuzelo predložene svjedoke odbrane zbog toga što nije bio ispoštovan rok za određivanje svjedoka na osnovu pravila 92bis, pa isto tako traži da Vijeće izuzme svjedočenja sedam svjedoka kao sankciju za kršenje obaveze objelodanjivanja od strane tužilaštva.⁷ Optuženi obnavlja svoj zahtjev da se tužilaštvu, zbog stalnih kršenja obaveze objelodanjivanja, naloži da dokaze objelodanjuje putem "otvorenog dosjea".⁸

4. Tužilaštvo je 17. aprila 2014. godine podnijelo Odgovor tužilaštva na Karadžićev 91. zahtjev da se konstatuje kršenje obaveze objelodanjivanja i da se primijene pravna sredstva (april 2014.), s povjerljivim dodatkom (dalje u tekstu: Odgovor), u kojem tvrdi da Zahtjev treba odbiti.⁹

5. Tužilaštvo napominje da je jedna od Izjava slučajem objelodanjena na osnovu pravila 66(A)(ii), ali da se odnosi na jednu drugu osobu s istim imenom kao i svjedok u ovom predmetu, pa stoga to ne predstavlja kršenje obaveze objelodanjivanja.¹⁰ Tužilaštvo prihvata da je ostalih šest izjava (dalje u tekstu: Ostale izjave) trebalo ranije objelodaniti na osnovu pravila 66(A)(ii) i ispričava se zbog tog kašnjenja.¹¹ Međutim, tužilaštvo tvrdi da optuženi nije pokazao da mu je kasnim objelodanjivanjem Ostalih izjava nanijeta šteta, pa budući da nema štete, optuženi nema pravo na pravno sredstvo, kao i da su pravna sredstva zatražena u Zahtjevu u svakom slučaju neopravdana, neizvediva i nesrazmjerna.¹²

⁵ Zahtjev, par. 10.

⁶ Zahtjev, par. 1.

⁷ Zahtjev, par. 11.

⁸ Zahtjev, par. 13.

⁹ Odgovor, par. 2.

¹⁰ Odgovor, par. 2.

¹¹ Odgovor, par. 3.

¹² Odgovor, par. 3, 13.

6. Tužilaštvo tvrdi da u pogledu pet Ostalih izjava (dalje u tekstu: Pet izjava), optuženi ne tvrdi da mu je kasnim objelodanjivanjem nanijeta šteta.¹³ Tužilaštvo tvrdi da bi u vezi s Pet izjava Zahtjev trebalo odbiti bez razmatranja jer je optuženi zanemarivao stalne upute Vijeća da, kada navodi da je prekršena obaveza objelodanjivanja, mora dokazati da mu je nanijeta šteta.¹⁴ U svakom slučaju, tužilaštvo tvrdi da optuženom nije nanijeta šteta kasnim objelodanjivanjem Pet izjava.¹⁵ Tužilaštvo primjećuje da informacije sadržane u Pet izjava podržavaju ili, barem ne dovode u pitanje i znatno ne mijenjaju dokaze koji su u vezi s tim svjedocima već uvršteni u spis na osnovu pravila 92bis.¹⁶

7. U vezi s Razgovorom, tužilaštvo tvrdi da njegovim kasnim objelodanjivanjem optuženom nije nanijeta nikakva šteta budući da su slične informacije o okolnostima pod kojima je u julu 1995. godine pucano iz vatrenog oružja na zatvorenike u školi Vuk Karadžić već uvrštene u spis.¹⁷ Prema riječima tužilaštva, Razgovor ne dodaje ništa novog ni bitnog materijalu kojim optuženi već raspolaže, pa mu, stoga nije nanijeta nikakva šteta.¹⁸

8. U vezi sa zahtjevom optuženog da se izuzmu iskazi svjedoka na koje se upućuje u Zahtjevu, tužilaštvo tvrdi da optuženi nije pokazao da Vijeće treba da ponovo razmotri svoje ranije odluke na osnovu pravila 92bis u pogledu tih svjedoka kako bi se spriječila nepravda.¹⁹ Tužilaštvo primjećuje da je odluka Vijeća da se predloženi svjedoci odbrane na osnovu pravila 92bis isključe zato što optuženi nije pokazao valjan razlog zbog kog je propustio rok za podnošenje zahtjeva na osnovu pravila 92bis "potpuno zasebno pitanje" u odnosu na njegov zahtjev za izuzimanje iskaza svjedoka na koje se upućuje u Zahtjevu.²⁰

¹³ Odgovor, par. 4.

¹⁴ Odgovor, par. 4.

¹⁵ Odgovor, par. 5.

¹⁶ Odgovor, par. 7-10, povjerljivi dodatak.

¹⁷ Odgovor, par. 11.

¹⁸ Odgovor, par. 12.

¹⁹ Odgovor, par. 14.

²⁰ Odgovor, par. 14.

9. Tužilaštvo primjećuje da je zahtjev optuženog za objelodanjivanje putem "otvorenog dosjea" Vijeće već u nekoliko navrata odbilo i da optuženi stoga traži ponovno razmatranje, a da pritom nije utvrdio jasnu grešku u rezonovanju ili ukazao na "eventualnu okolnost koja opravdava ponovno razmatranje kako bi se spriječila nepravda", pa ga zbog toga treba odbiti.²¹

10. Optuženi je 1. maja 2014. godine podnio Dopunski podnesak u vezi 91. zahtjevom da se konstatuje kršenje obaveze objelodanjivanja (dalje u tekstu: Dopunski podnesak). Optuženi upućuje na odluku Žalbenog vijeća Mehanizma za međunarodne krivične sudove (dalje u tekstu: MMKS) kojom je djelimično odobren zahtjev u vezi s kršenjem obaveze objelodanjivanja i u kojoj je konstatovano kršenje, a ostatak zahjeva odbijen budući da optuženom nije nanesena šteta.²² Optuženi tvrdi da Žalbeno vijeće MMKS-a jasno navodi da zaključak o nanošenju štete nije preduslov za djelimično odobrenje zahtjeva u vezi s kršenjem obaveze objelodnjivanja i predlaže da bi sudija Kwon sada trebalo da se suzdrži od iznošenja suprotnog mišljenja po tom pitanju.²³

II. Mjerodavno pravo

11. Pravilo 66(A)(ii) Pravilnika zahtjeva da tužilaštvo (u roku koji propiše Pretresno vijeće ili pretpretresni sudija) odbrani dostavi "kopije izjava svih svjedoka koje tužilac namjerava da pozove da svjedoče na suđenju i kopije svih transkripata i pismenih izjava uzetih u skladu s pravilom 92*bis*, 92*ter* i 92*quater*".

12. Pravilo 68 Pravilnika nalaže tužilaštvu trajnu obavezu da "odbrani objelodan[i] sve materijale koji po njegovim stvarnim saznanjima mogu upućivati na nevinost, odnosno ublažiti krivicu optuženog ili uticati na vjerodostojnost dokaza optužbe". Kako bi dokazao

²¹ Odgovor, par. 15.

²² Dopunski podnesak, par. 1-2, u kojima se upućuje na *Tužilac protiv Ngirabatware*, predmet br. MICT-12-19-A, Odluka po zahjevu Augustina Ngirabatware za izricanje sankcija tužilaštvu i izdavanje naloga za objelodanjivanje, 15. april 2014. (dalje u tekstu: Odluka MMKS-a).

²³ Dopunski podnesak, par. 3-4.

da je tužilaštvo prekršilo tu obavezu, optuženi mora "iznijeti *prima facie* dokaz[e] o mogućem ekskulpatornom ili ublažujućem karakteru" materijala o kojem je riječ.²⁴

13. Pravilo 68*bis* predviđa da pretresno vijeće može odlučiti, *proprio motu* ili na zahtjev jedne od strana u postupku, koje će se sankcije izreći strani koja nije ispunila svoje obaveze objelodanjivanja po Pravilniku. Prilikom određivanja (eventualnog) primjerenog pravnog sredstva, Vijeće mora ispitati da li je relevantnom povredom optuženom nanesena ikakva šteta.²⁵

III. Diskusija

14. Vijeće najprije napominje da se jedna od Izjava ne odnosi na nekog od svjedoka u ovom predmetu, pa stoga pogrešnim objelodanjivanjem tog dokumenta od strane tužilaštva nije prekršeno pravilo 66(A)(ii).

15. U ovom slučaju, tužilaštvo je zatražilo da svi materijali na osnovu pravila 66(A)(ii) optuženog budu objelodanjeni najkasnije do 7. maja 2009. godine.²⁶ U vezi s Ostalim izjavama koje se odnose na svjedoke na osnovu pravila 92*bis*, Vijeće zaključuje da je tužilaštvo njihovim kasnim objelodanjivanjem prekršilo obavezu objelodanjivanja na osnovu pravila 66(A)(ii) budući da su one objelodanjene tek u februaru i martu 2014. godine.²⁷ Ostale izjave, koje su tužilaštvu bile dostupne prije 7. maja 2009. godine, trebalo je objelodaniti do tog datuma, a kasnije izjave što prije moguće. Činjenica da su Ostale izjave bile u posjedu tužilaštva između devet mjeseci i devet godina prije nego što ih je objelodanilo optuženom ukazuje na to da se ne radi o kašnjenju koje se može opravdati.

²⁴ *Tužilac protiv Krodića i Čerkeza*, predmet br. IT-95-14/2-A, Presuda, 17. decembar 2004. (dalje u tekstu: Drugostepena presuda u predmetu *Kordić i Čerkez*), par. 179.

²⁵ Drugostepena presuda u predmetu *Kordić i Čerkez*, par. 179; *Tužilac protiv Blaškića*, predmet br. IT-95-14-A, Presuda, 29. juli 2004., par. 268.

²⁶ Nalog poslije statusne konferencije sa priloženim planom rada, 6. april 2009., par. 7.

²⁷ Vijeće je ranije stalo na stanovište da obaveze objelodanjivanja na osnovu pravila 66(A)(ii) obuhvataju svjedoke na osnovu pravila 92*bis*: Odluka po zahtjevima optuženog broj 18-21 u vezi s kršenjem objelodanjivanja, 2. novembar 2010., par. 35, 38.

16. Iako je tužilaštvo kasnim objelodanjenjem Ostalih izjava prekršilo svoje obaveze objelodanjivanja na osnovu pravila 66(A)(ii), Vijeće zaključuje da optuženom tim kršenjima nije nanijeta šteta. Optuženi nije tvrdio, a kamoli dokazao, na koji mu je način nanijeta šteta tim kasnim objelodanjivanjem u vezi sa svjedocima na osnovu pravila 92bis, čije pristupanje nije bilo traženo radi unakrsnog ispitivanja. Optuženi ne argumentira na koji način Ostale izjave dodaju nove ili značajne elemente ranije objelodanjenom materijalu ili dokazima koji su već uvršteni u spis u ovom predmetu, što bi mu nanijelo štetu ili zahtijevalo ponovno razmatranje odluke o prihvatanju njihovih iskaza na osnovu pravila 92bis. Budući da optuženom nije nanijeta šteta, nema osnova da mu se u vezi s Ostalim dokumentima odobri zatražena pravna sredstva.

17. U vezi s Razgovorom, Vijeće zaključuje da su informacije koje sugerišu da su zatočnici ubijeni prilikom pokušaja bijega iz škole Vuk Karadžić potencijalno oslobađajuće utoliko što je moguće da ukazuju na to da zatočnici nisu bili pogubljeni, već da su ubijeni tokom pokušaja bijega. Vijeće stoga zaključuje da je tužilaštvo prekršilo obaveze objelodanjivanja i na osnovu pravila 68 time što Razgovor nije objelodanilo čim je to bilo moguće budući da on datira iz novembra 2006. godine. Međutim, pošto je pregledalo dio Razgovora na koji se upućuje, Vijeće se nije uvjerilo da je on od takvog značaja da je njegovim kasnim objelodanjivanjem optuženom nanijeta šteta.²⁸ Pri izvođenju ovog zaključka, Vijeće je uzelo u obzir neodređeni karakter svjedokovih odgovora u Razgovoru i činjenicu da je optuženi već posjedovao slične informacije u vezi s okolnostima pod kojima su zatočnici navodno ubijeni u školi Vuk Karadžić.²⁹

18. Vijeće se isto tako nije uvjerilo ni u to da informacije sadržane u Razgovoru imaju takav značaj da bi optuženom bile od pomoći u vezi s osporavanjem prihvatanja iskaza svjedoka KDZ107 na osnovu pravila 92bis ili u vezi sa zahtjevom da on bude pozvan na unakrsno ispitivanje. Budući da optuženom nije nanijeta šteta, nema osnova da mu se odobri pravna sredstva koja je tražio u vezi s Razgovorom.

²⁸ Zahtjev, povjerljivi Dodatak I, str. 8.

²⁹ V. D2262 (Dopunska izjava Mileta Janjića od 18. aprila 2012.), par. 13.

19. Vijeće podsjeća da je optuženog ranije, u februaru 2011. godine, uputilo da će resursi svih strana u postupku, "ukoliko se zahtjevom u vezi s kršenjem objelodanjivanja ne traži neko hitno rješenje", biti bolje iskorišteni ako optuženi bude jednom mjesečno podnosio konsolidovani zahtjev u vezi s kršenjem obaveze objelodanjivanja.³⁰ Vijeće smatra da je potrebno da izda slično uputstvo budući da je sad završena pretresna faza suđenja i budući da optuženi i dalje podnosi zahtjeve u vezi s kršenjem obaveze objelodanjivanja u kojima se malo ili nimalo obraća pažnja na uputstvo Vijeća da se optuženi usredotoči na ona kršenja obaveze objelodanjivanja kojima mu je nanijeta šteta koja se može dokazati. Vijeće stoga upućuje optuženog da, osim ako nije potrebno da se hitno odobri neko pravno sredstvo, eventualne buduće zahtjeve u vezi s kršenjem obaveze objelodanjivanja prikupi i objedini u jednom zahtjevu koji će podnijeti mjesec dana prije roka za podnošenje završnih podnesaka. To će stranama u postupku omogućiti da svoje dragocjene resurse koriste za hitnije zadatke, pri čemu će biti očuvan interes optuženog za dokumentovanje kršenja obaveze objelodanjivanja.

IV. Dispozitiv

20. Iz gorenavedenih razloga, Vijeće, na osnovu pravila 54, 66(A)(ii), 68 i 68bis Pravilnika, ovim:

- a) djelimično **ODOBRAVA** Zahtjev, većinom glasova, uz suprotno mišljenje sudije Kwona,³¹ i zaključuje da je tužilaštvo prekršilo pravilo 66(A)(ii) Pravilnika u pogledu objelodanjivanja Ostalih izjava, kao i da je prekršilo pravilo 68 Pravilnika u pogledu kasnog objelodanjivanja Razgovora; i
- b) **ODBIJA** Zahtjev u svim drugim aspektima.

³⁰ Odluka po trideset drugom, trideset trećem, trideset petom i trideset šestom zahtjevu u vezi s kršenjem obaveze objelodanjivanja, 24. februar 2011., par. 23.

³¹ Sudija Kwon upućuje na svoje Djelimično suprotno mišljenje u Odluci po zahtjevima optuženog broj 37-42 u vezi s kršenjem odredbi pravila o objelodanjivanju i djelimično suprotnom mišljenju sudije Kwona, 29. mart 2011. Iako se sudija Kwon slaže s većinom članova Vijeća da su prekršena pravila 66(A)(ii) i 68 Pravilnika, on smatra da bi Zahtjev trebalo u cijelosti odbiti budući da optuženom nije nanijeta šteta. Sudija Kwon ostaje pri tom mišljenju i napominje da Žalbena vijeće MMKS-a u Odluci MMKS-a nije izričito ispitalo da li je dopustivo donošenje zaključka o kršenju obaveze ako nije utvrđeno da je optuženom nanijeta šteta, već je jednostavno izvelo taj zaključak. Budući da Žalbena vijeće Međunarodnog suda, odnosno MMKS-a nije izričito razmotrilo to pitanje, sudija Kwon smatra da je njegovo suprotno mišljenje o ovom pitanju utemeljeno.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je engleski tekst mjerodavan.

/potpis na originalu/
sudija O-Gon Kwon,
predsjedavajući

Dana 7. maja 2014.
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]